

EVLİLİK MESAJLARI ÖLÇEĞİ (EMÖ)'NİN GELİŞTİRİLMESİ, GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİĞİ¹

DEVELOPMENT, VALIDITY AND RELIABILITY OF THE MARITAL MESSAGES SCALE (MMS)

Ekrem Sedat ŞAHİN²

Filiz BİLGE³

Başvuru Tarihi: 07.10.2019

Yayına Kabul Tarihi: 02.12.2019

DOI: 10.21764/maeuefd.630626

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmanın amacı, evlenmemiş üniversite öğrencilerinin evlilik konusunda, hangi kaynaklardan nasıl mesajlar aldığını belirlemeye yönelik, Türk Kültürüne özgü, bir ölçme aracı geliştirmektir. Ölçeğin geliştirilmesinde karma araştırma yöntemlerinden keşfedici sıralı desen kullanılmıştır. Ankara'daki bir devlet üniversitesinde öğrenimine devam eden sekiz öğrenci ile bireysel görüşme ve iki ayrı odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Görüşme kayıtlarından elde edilen temaların içeriğine göre ölçeğin madde havuzu oluşturulmuştur. Alan uzmanlarının görüş ve önerileri doğrultusunda 49 maddelik deneme formu geliştirilerek, 32 üniversite öğrencisine uygulanmış, dil açısından anlaşılmayan yerler düzeltilmiştir. EMÖ'nün geçerliliği Açıklayıcı (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri ile incelenmiştir. Ölçek, AFA'yı gerçekleştirmek için 276 erkek ve 332 kadın, toplam 608 öğrenciye uygulanmıştır. Analizler sonucunda ölçeğin dört faktörlü ve 38 maddeli bir yapı sergilediği görülmüştür. EMÖ, bu haliyle DFA'yı 324 öğrencilik farklı bir gruba uygulanmıştır. DFA sonucunda EMÖ'nün 20 maddeli ve üç faktörlü bir modelde kabul edilebilir uyum düzeyine sahip olduğu ortaya çıkmıştır. EMÖ'nün güvenilirliği iç tutarlılık (Cronbach Alfa) ve test tekrar test yöntemleri ile incelenmiştir. Sonuçlar, EMÖ ve Alt Ölçeklerinin güvenilirlik katsayılarının yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymuştur. Evlilik mesajlarının kaynaklarının ise "Aile, Arkadaşlar, Kitle İletişim Araçları ve Diğer Kurumlar" olduğu saptanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre sonuçlar tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Evlilik, Evlilik mesajı kaynakları, Alınan evlilik mesajları, Evlenmemiş üniversite öğrencileri*

Abstract: The aim of this study is to develop a measurement tool specific to Turkish Culture to determine the sources from which unmarried university students receive messages about marital. Exploratory sequential design, one of the mixed research methods, was used in the development of the scale. Individual interviews and two separate focus group interviews were conducted with eight students attending a public university in Ankara. The item pool of the scale was formed according to the content of the themes obtained from the interview records. In line with the opinions and suggestions of the field experts, a 49-item trial form was developed and applied to 32 university students, and the areas that were not understood in terms of language were corrected. The validity of MMS was examined by Exploratory (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA) methods. The scale was administered to a total of 608 students, 276 males and 332 females, to perform AFA. As a result of the analysis, it was seen that the scale had a structure with four factors and 38 items. In order to realize the CFA, MMS was applied to a different group of 324 students. As a result of CFA, MMS has an acceptable level of compliance in a 20-item, three-factor model. Internal consistency (Cronbach's alpha) and test-retest methods were used to investigate the reliability of MMS. The results showed that the reliability coefficients of MMS and its subscales were high. The sources of marital messages were determined as "Family, Friends, Mass Media and Other Institutions. The results were discussed according to the findings.

Keywords: *Marital, Marital message sources, Received marital messages, Unmarried university students*

1. Bu çalışma birinci yazarın ikinci yazar danışmanlığında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırladığı Doktora Tezinden üretilmiştir.

2. Dr., Rehberlik Öğretmeni, Isparta-Yalvaç Necip Fazıl Kısakürek Anadolu Lisesi, ekremsedat33@gmail.com, ORCID NO: 0000-0002-2499-1617

3. Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, PDR Anabilim Dalı, fbilge@gmail.com, ORCID NO: 0000-0001-7502-3846

Giriş

Birey, hayatını devam ettirirken sürekli kararlar alıp, uygulamaya çalışır. Bunlardan bazıları gündelik ihtiyaçları karşılamaya yönelik ve sıradan iken; bazı kararlar yaşamın geri kalanını şekillendirecek kadar hayati kararlar olarak kabul edilmektedir. Bireyin okul, meslek ve eş seçimine ilişkin verdiği kararların hayati kararlar olduğu söylenebilir. Bireyin eş seçimine ilişkin bir karar vermeden önce evlenip-evlenmeyeceğine ilişkin karar vermesi gerektiği ifade edilebilir. Bireyin evlenip evlenmemeye ilişkin kararını; fiziki durumu, gelişimi, yaşı ve aldığı eğitim, ekonomik özgürlüğü, ailesinin evliliğe bakışı, çevresindeki evliliklerin bireyde oluşturduğu etki, dini inancı, gelenekler, görenekler, kitle iletişim araçları, arkadaşlarının evlenip evlenmemeleri ve evliliğe yönelik tutumları etkileyebilir. Kararı etkileyen birçok faktör olsa da evlilik, tarihi çok eskilere dayanan sosyal bir kurumdur.

Evliliğin yaklaşık 4000 yıllık bir tarihi vardır. Bilinen ilk evlilik belgesi, Yahudilere ait olan İ. Ö. 5. yüzyılda Aramca yazılmış bir papirüstür (Emiroğlu, 2002). Evlilik, diğerleriyle birlikte yaşamaya programlanmış olan insanın, ilk sosyalleşme davranışlarından biri olarak görülür. İlkel toplumlarda fiziki hayatı sürdürmenin pratik bir nedeni olarak görülen evliliğe sonradan aşk ve güvenlik kavramları da eklenmiştir (Woody & Woody, 1973). İnsanlar gerek bireysel gerekse toplumsal hayatlarında, evliliğe ihtiyaç duyarlar. Bu durum hem fizyolojik hem de psikolojik ihtiyaçların giderilmesine yöneliktir (Mutlu, 2004). Bradbury, Fincham & Beach (2002), evliliğin, kişiler arası ilişkilerde de önemli olduğunu belirtmişlerdir. Özgüven (2001) ise bu konuda, insanların biyolojik, psikolojik ve sosyal gereksinimlerini evlilik aracılığı ile karşıladığını ifade etmiştir.

Saxton (1982) evliliği, aile kurmayı ve insan neslinin devamını sağlayan, iki bireyin bir araya gelerek oluşturduğu, kadın ile erkeğin birbirlerine ve çocuklarına karşı müşterek sorumluluklarının olduğu toplumsal bir kurum olarak tanımlamıştır. Bird & Melville (1994) evliliğin sorumluluk ve görevlerden oluşan toplumsal yönlere sahip; sevilen, güvenilen kişiyle duygusal ve cinsel yakınlık kurmayı kapsayan bir yapı olduğunu, belirtmiştir. Gladding (2011) ise evliliğin genel olarak bir aile kurmak için atılan ilk ve en önemli adım olduğunu, aile hakkında bilgi almak ve ailenin işlevselliğini anlayabilmek için evliliğin irdelenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Evlilik, eşlere sürekli bir arkadaşlık ilişkisi sağlar. Eşlerin davranışlarının daha sağlıklı olmasına katkıda bulunur. Evli bireylerin daha uzun yaşadığı, daha az hastalandığı ve hastalandığında çabuk iyileştiği görülür (Van Den Berghe, 2000). Evli bireylerin bekar, ayrı veya boşanmış bireylerden daha yüksek fizyolojik ve psikolojik iyilik haline sahip oldukları (Lillard & Waite 1995; Waite 1995; Waite & Gallagher 2000) saptanmıştır. Türk Kültüründe yapılan araştırmalarda evlilik doyumu ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif ilişki bulunmuştur (Gülyüksel-Akdağ & Cihangir-Çankaya, 2015; Uçar, 2018). Benzer şekilde Ümmet (2017) evlilik uyumunun genel psikolojik sağlık ve yaşam doyumu arasında aracı değişken olarak rol oynadığını ortaya koymuştur. Hünler & Gençöz (2003) evliliğin bireyin hayatındaki önemli yaşantılardan sadece biri olmasına rağmen, onun yaşam kalitesi ile doğrudan ilişkili olduğuna dikkat çeker.

Yukarıda verilen sonuçlardan yola çıkılarak evliliğin bireyin fiziksel, duygusal, sosyal, psikolojik sağlığına katkıda bulunduğu ifade edilebilir. Evlilik kararının verilmesinde birçok faktör rol oynayabilir. Shurts (2004) ve Shurts & Myers'e (2012) göre sağlıklı bir evlilik kurmak için genç bireylerin evliliğe ilişkin çevredeki farklı kaynaklardan aldığı mesajlar etkili olmaktadır. Bireyin çocukluğundan itibaren bulunduğu yaşa gelinceye kadar ki yaşantıları, onun davranışlarında belirleyici olabilir. Örneğin, aile, arkadaşlar, televizyon, internet ve dergiler gibi kitle iletişim araçları, okullar, din ve hükümet gibi diğer sosyal kurumlar, bireyin sergilediği çeşitli davranışları etkiler (Shurts, 2004).

Bandura'ya (1997) göre bireyler, ailelerinden aldıkları mesajlar ve model almaya bağlı olarak farklı deneyimlerle temellenen davranış ve tutumlar geliştirirler. Kişinin tutum ve davranışlarını arkadaşları, öğretmenleri ya da yöneticileri (Tissington, 2008) gibi onu doğrudan etkileyen faktörlerin yanı sıra biraz uzağında bulunan komşuları, toplum ve sosyokültürel durumlar (Cook & Kilmer, 2010), kitle iletişim araçları özellikle televizyon ve internet ve bireyin dini inancı (Doğan, 2016), kısaca; içinde bulunduğu ekolojik sistemin öğeleri (Bronfenbrenner, 1986) etkiler. Bir başka ifade ile bireyin içinde bulunduğu ekolojik sistemin öğeleriyle kurduğu iletişim, onun hem evliliğe hem de hayatın diğer alanlarına ilişkin davranış ve tutumlarını şekillendirebilir.

Genç bireylerin yukarıda belirtilen çevresel kaynaklardan evliliğe ilişkin aldığı mesajlar, onların evlilik hakkındaki duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyebilir. Genç yetişkinlerin ne gibi

kaynaklardan nasıl evlilik mesajları aldığını ve bu mesajlardan ne yönde etkilendiklerini ortaya koymak ve bunu kendilerinin de anlamasına destek olmak gerekebilir.

Evlilik Mesajları

Araştırmacılar evlilik mesajlarının genç yetişkin bireylerin gelecekteki evliliklerine yönelik tutum ve duygularını etkilediğini ifade etmiştir (Benson, Larson, Wilson & Demo, 1993; Jennings, Salts & Smith, 1992; Larson, Benson, Wilson & Medora, 1998; Shurts, 2004; Shurts & Myers, 2012). Evlilik mesajı, bireylerin genel olarak evlilik kurumu ve evlilik ilişkilerinin pozitif, negatif ve/veya nötr yönleriyle ilgili aile, arkadaşlar, kitle iletişim araçları ve diğer kurumlardan aldığı dönütleri ifade eder (Shurts, 2004). Evliliğe ilişkin alınan mesajlar, genç yetişkin bireylerin hem evlilik gibi önemli ve özel bir ilişkiye hazır bulunuşluk durumlarını hem de gelecekteki evliliklerine ilişkin duygu ve tutumlarını etkiler (Benson ve diğerleri, 1993). Genç yetişkinin yaşamı boyunca çevresinden evliliğin "ne olduğu", "nasıl olduğu" ve "ne zaman olması gerektiği" gibi sorulara yönelik aldığı cevaplar, başka bir ifade ile mesajlar, bireyin evlilikle ilgili planlarına ve gerçekleştireceği davranışlara yansiyabilir.

Evlilik mesajlarının alınabileceği olası kaynaklara bakıldığında, Bronfenbrenner'in ekolojik sistemler kuramının bu çok boyutlu ve kompleks olayı açıklamakta temel bir çerçeve sunduğu söylenebilir (Espelage & Swearer-Napolitano, 2003). Bronfenbrenner'in (1977) kuramında, ekolojik bağlamlar hem bireyin özelliklerini etkiler hem de ondan etkilenir. Bronfenbrenner'e (1986) göre bir çocuk sosyal ve kültürel bir düzenekte doğar ve büyür. Çocuk aile, okul, cemiyyet ve diğer kurumlarla bağlantı içindedir. Bir başka ifade ile ekolojik kurama göre, bireyin içinde yetiştiği sistemin öğeleri bireyi hem doğrudan hem de dolaylı olarak etkileyebilir. Örneğin bir anne-babanın çocuğa kendi bilgi, becerilerine göre sundukları eğitim doğrudan eğitim olarak; aynı anne babanın televizyondan öğrendikleriyle çocuğa sundukları eğitim dolaylı eğitim olarak değerlendirilebilir.

Evlilik mesajları ile ilgili araştırmaların çoğunda, mesajların kaynağı olarak sadece aile ile çalışılmıştır. Bunun nedeni aileden alınan evlilik mesajlarının kuşaklararası aktarımının rahatlıkla incelenmesi olabilir (Shurts, 2004). Araştırmacılar, anne-babanın evlilik ilişkisinin çocukların evlilik ve boşanmaya yönelik tutum ve algılarında önemli ölçüde etkili olduğunu (Coleman & Ganong, 1984; Greenberg & Nay, 1982) ortaya koymuştur. Bunda çocukluk yaşantıları, anne-

babanın model alınması, genetik miras gibi nedenler rol oynamış olabilir. Ancak genç yetişkinin evlilik tutumu ve algısını sadece aile içi ilişki örüntüler açıklayamaz (Shurts, 2004). Evlilik mesajının kaynakları konusunda yapılan araştırmalarda ailenin yanı sıra arkadaşlar, kitle iletişim araçları ile din ve devlet yönetimi gibi diğer kurumların (Shurts, 2004; Shurts & Myers, 2012) olduğu saptanmıştır.

Evlilik mesajlarına ilişkin çalışmada Shurts (2004) Kanada’da üniversite öğrencilerine yönelik olarak “Marital Message Scale”i (MMS) (Evlilik Mesajları Ölçeği) geliştirmiştir. Ölçeğin geliştirilme sürecinde 211 üniversite öğrencisi araştırmaya dahil edilmiştir. Sözü edilen çalışmada evlilik mesajlarının aile, arkadaşlar, kitle iletişim araçları ve diğer organizasyonlar olarak dört kaynaktan alındığı saptanmıştır. Ölçekte, her evlilik mesajı kaynağı için yedisi “Değerlendirme”, altısı “Etki” şeklinde olan, zıt anlamlı sıfat çiftlerinin yer aldığı 13 özdeş madde bulunmaktadır. Cevaplama için beşli dereceleme kullanılmıştır. Yorumlamada kolaylık sağlamaya yönelik, tüm puanları yerleştirmek için 20-100 arasında ortak bir aralık oluşturulmuştur. Ölçeğin alt ölçekleri ve toplam EMÖ Değerlendirme Boyutu için Cronbach Alfa Katsayısı .92 (toplam MMS) ile .95 (diğer organizasyonlar alt ölçeği) arasında değiştiği ortaya çıkmıştır.

Alan yazın incelendiğinde, Türkiye’de evlilik mesajları konusunda bir araştırmaya ulaşılamamıştır. Buna bağlı olarak çeşitli kaynaklardan alınan evlilik mesajlarını ölçen bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Bu nedenle, bu çalışmada genç yetişkin bireylerin farklı kaynaklardan aldığı evlilik mesajlarını ölçmek amacıyla bir ölçme aracı geliştirerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarını yapmak hedeflenmiştir.

Yöntem

Araştırma, karma araştırma yöntemlerinden keşfedici sıralı desene (sequential exploratory design) göre tasarlanmıştır. Karma yöntem deseni, araştırmacının bir çalışma veya birbirini takip eden çalışmalar içinde nicel ve nitel yöntem, yaklaşım ve kavramları birleştirmesidir (Creswell, 2014). Leech & Onwuegbuzie (2007) karma yöntem araştırmasının, çalışma veya çalışmalar dizinindeki aynı temel olgulara yönelik nitel ve nicel verileri toplamayı, analiz etmeyi ve sonuçları yorumlamayı içerdiğini belirtir. Creswell (2014) keşfedici sıralı karma yöntem deseninde veri toplamanın iki aşamada gerçekleştiğini, ilk aşamada nitel verilerin toplandığını ikinci aşamada ise nicel verilerin toplanarak; araştırmacının iki veri tabanını ayrı ayrı analiz ettiğini ve başlangıç keşfedici veri tabanından elde edilen bulguları nicel ölçümleri oluşturmak

için kullandığını ifade eder. Bu kapsamda, öncelikle araştırmanın nitel kısmı gerçekleştirilmiş ve bu kısımdan elde edilen sonuçlara bağlı olarak alınan evlilik mesajlarına ilişkin ölçek geliştirilmiş, güvenilirlik ve geçerlilik çalışması yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu kısımda Evlilik Mesajları Ölçeği'nin geliştirilmesi sürecinde çalışılan gruplar hakkında bilgi verilmiştir.

Çalışma grubunun özellikleri (nitel). Keşfedici sıralı araştırma deseninde öncelikli amaç; ilk aşamada yeterli sayıda katılımcıdan elde edilen nitel bulguların, takip eden aşamada sayıca daha fazla bireyin bulunduğu örnekleme genellenmesidir (Creswell & Plano-Clark, 2015). Çalışmanın nitel bölümünde yapılması gereken görüşme sayısının Morse (1994) en az altı; Creswell (1998) ise en çok 10 olabileceğini belirtmiştir. Buna bağlı olarak çalışmanın nitel bölümünde her sınıf düzeyinden bir erkek bir kadın olmak üzere birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda öğrenimine devam eden toplam sekiz üniversite öğrencisi ile bireysel görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca üniversite öğrencileri ile iki ayrı odak grup görüşmesi de yapılmıştır. Odak gruplardaki katılımcı sayısı konusunda Krueger (2000) 6-9 kişilik; Baumgartner, Strong & Hensley (2002) ise 6-12 kişilik gruplar olabileceğini belirtmiştir. Buna istinaden gerçekleştirilen odak grup görüşmelerinde sekiz ve 13 üyeden oluşan gruplar ile görüşme yapılmıştır. Bireysel görüşme ve grup görüşmesine katılan bireylere ilişkin bilgiler aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 1

Bireysel Görüşme Yapılan Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Sınıf Düzeyi	Cinsiyet	Öğrenim Gördüğü Bölüm	Yaşadığı Şehir	Yaşı	Romantik İlişki Durumu
1	Kadın	PDR	Isparta	19	Yok
	Erkek	Uluslararası İlişkiler	Kırıkkale	19	Var
2	Kadın	PDR	Rize	19	Yok
	Erkek	Hukuk	Ankara	19	Var
3	Kadın	Psikoloji	Diyarbakır	19	Yok
	Erkek	Sosyal Hizmetler	Malatya	19	Var
4	Kadın	Matematik Öğretmenliği	Burdur	22	Yok
	Erkek	Felsefe	İzmir	23	Var

Tablo 1’de görüldüğü üzere bireysel görüşme yapılan öğrenciler 1’den 4’e sınıf düzeyi, cinsiyet ve romantik ilişkinin olup-olmaması açısından eşit sayıdadır. Öğrenim görülen bölümler ve yaşanan şehirler açısından da çeşitlilik mevcuttur.

Tablo 2

Odak Grup Görüşmesine Katılan Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Grup	Kadın Sayısı	Erkek Sayısı	Toplam Öğrenci Sayısı	Öğrenim Gördükleri Bölümler	Yaş Aralıkları	Yaşadıkları Şehirler	Romantik İlişki Durumları
1	11	2	13	PDR	18- 20 (18=1, 19=8, 20=4)	Çorum, Konya, Sakarya, Adana, Nevşehir, Gaziantep, Tokat	Var= 3 Yok= 10
2	6	2	8	Sosyoloji, İstatistik, Makine Mühendisliği, Gıda Mühendisliği, Kimya, Matematik	19-25 (19=1, 20=1, 22=2, 23=2, 25=1)	Mersin, Ankara, Antalya, Balıkesir, Tekirdağ	Var= 2 Yok= 6

Tablo 2’de görüldüğü üzere birinci görüşme grubundaki öğrenciler aynı bölümde öğrenim görmektedir. İkinci görüşme grubundaki öğrenciler ise farklı bölümlerde öğrenimlerine devam etmektedirler. Her iki görüşme grubunda da öğrencilerin farklı şehirlerde yaşadıkları ve bazılarının romantik ilişkisi varken çoğunluğunun romantik ilişkisinin olmadığı görülmektedir. Yaş açısından birinci gruptaki öğrencilerin 18 ile 20, ikinci görüşme grubundaki öğrencilerin ise 19 ile 25 yaş arasında olduğu görülür.

Çalışma grubunun özellikleri (nicel). Araştırmanın nicel bölümünde Evlilik Mesajları Ölçeği’nin istatistiki analizleri için veri toplanmıştır. Evlilik Mesajları Ölçeği’nin Açımlayıcı Faktör Analizini (AFA) gerçekleştirmek için ölçek, daha önce evlenmemiş, 276 erkek ve 332 kadın, toplam 608 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilerin 25’i 18 yaş ve daha altında, 427’si 19-21 yaş, 129’u 22- 24 yaş arasında, 27’si ise 25 yaş ve daha üstündedir. Evlilik Mesajları Ölçeği’nin Doğrulayıcı Faktör Analizini (DFA) gerçekleştirmek için ölçek, açımlayıcı faktör analizi için uygulama yapılan gruptan başka bir gruba uygulanmıştır. Uygulamaya 324

üniversite öğrencisi katılmıştır. Öğrencilerin 18'i 18 yaş ve daha altında, 184'ü 19-21 yaş, 72'si 22-24 yaş arasında, 39'u ise 25 yaş ve daha üstündedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın nitel kısmı için veri toplama araçları. Veriler; gerekli izinler alındıktan sonra hazırlanan, yarı yapılandırılmış bir Görüşme Formu'nun kullanıldığı görüşmelerle toplanmıştır. Görüşmelerde her katılımcıya evliliğe yönelik hangi kaynaklardan nasıl ve ne gibi mesajlar aldığını ortaya çıkarmaya ilişkin, genel ve sonda niteliğinde sorular sorulmuştur.

Evlilik Mesajları Ölçeği (EMÖ). Ölçeğin geliştirilmesinde aşağıdaki basamaklar izlenmiştir.

1. Ölçeğin geliştirilme amacının belirlenmesi: Ölçeğin kimlere (hedef kitle) uygulanacağı ve ölçek puanlarının hangi amaçla kullanılacağı belirlenmesi (DeVellis, 2003) aşaması ölçek geliştirmenin ilk basamağıdır. EMÖ, genç yetişkinlik döneminde olan üniversite öğrencilerine uygulanır.
2. Ölçülmek istenen yapının kavramsallaştırılması ve işlemeştirilmesi: Bu aşama ölçek geliştirmede ilgili yapının belirlenmesini içerir. Ölçülecek olan yapının açıklaması yazılmalıdır (Heppner, Wampold & Kivlighan, 2008). Çeşitli kaynaklardan alınan evlilik mesajları EMÖ'nün ölçeği yapısıdır.
3. Üçüncü aşamada ölçülecek özelliğe en uygun madde türlerinin seçilmesi ve alanyazına, görüşmeye, gözleme ve uzmana dayalı maddelerin yazılması ve madde havuzunun oluşturulması (DeVellis, 2003) sağlanır. Yukarıda da belirtildiği gibi yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak, üniversite öğrenimine devam etmekte olan sekiz öğrenci ile bireysel görüşme ve iki grup öğrenci ile de odak grup görüşmesi yapılmıştır. Görüşmelerin ses kaydı alınarak, deşifre edilmiştir. Görüşme kayıtları yazıldıktan sonra analiz edilerek temalar oluşturulmuştur. Bu temalara bağlı olarak ölçeğin maddeleri yazılarak madde havuzu oluşturulmuştur. Ayrıca ölçeğin yönergesi yazılmış, cevaplama işleminin nereye ve nasıl yapılacağı belirlenmiştir.

Evlilik Mesajları Ölçeği, Semantik Farklılık Ölçeği yapısında geliştirilmiştir. Semantik Farklılık Ölçeği Osgood, Suci & Tannenbaum (1957) tarafından temsili süreçlerin işleyişini gösterebilecek

özel bir ölçme işlemi olarak tanımlanır. Semantik farklılık ölçekleri, temel olarak kontrollü birleşme ve ölçeklendirme yollarının bir birleşimidir. Bireye; bir dizi, iki uçlu sıfat çiftinin (Semantik Diferansiyel Ölçek) bulunduğu, değerlendirmesi gereken terim (kavram) sunulur. Bireyin görevi, her madde için bir çift kutupsal (karşıt anlamlı) sıfatla tanımlanmış, yedi puanlı anlamsal ölçek üzerindeki ilişkisinin yönünü ve yoğunluğunu belirtmektir. EMÖ’de bireye “çevresindeki kaynaklardan evliliğe ilişkin nasıl ve ne gibi mesajlar aldığını” ifade eden karşıt veya olumsuz anlamlı söz ya da söz öbeği sunulmuştur.

Semantik Farklılık Ölçeği’nin cevap kategorileri bir uçtan ötekine yedi kategoriden oluşur. Orta kategori ise yansız (nötr) olmayı gösterir. Bu bir anlamda Likert ölçeklerinin kategorilerine benzer (Kesinlikle Katılmıyorum’dan Kesinlikle Katılıyorum’a doğru), ancak semantik farklılık ölçeğinde sadece iki uç kategorinin adı vardır. Orta kategori bazen boşluk bazen de sayıdır (Bailey, 1987). EMÖ’de yedi kategorili cevap seçeneği kullanılmıştır.

Evlilik Mesajları Ölçeği’nin geçerliliği. Çalışmanın nitel bölümünün sonucunda ortaya çıkan ölçeğin gerek görünüm ve dil açısından gerekse de yapısal açıdan geçerliliği incelenmiştir. Geçerliliğin incelenmesi sürecinde ölçek geliştirmeye ilişkin takip edilen süreç izlenmiştir. Bu bağlamda;

4. Test maddelerinin ölçülecek özelliği ölçmedeki yeterliliğine yönelik teknik denetimden geçirilmesi ve dil açısından anlaşılabilirliğinin incelenmesi (DeVellis, 2003) bir sonraki aşamadır. Bu aşamada araştırmacıların ölçek maddelerinin bir listesini yapmanın ötesine geçmeleri oldukça önemlidir. Bu nedenle araştırmacılara alan uzmanlarına danışmaları, içerik analizi gerçekleştirmeleri ve cümlelere ilişkin muhtemel sorunları tespit etmek için pilot uygulama yapmaları önerilir (Heppner, Wampold & Kivlighan, 2008). Bu aşamada geliştirilen ölçek maddeleri Psikolojik Danışma ve Rehberlik alanından biri profesör ve ikisi doçent toplam üç uzman tarafından içerik ve görünüm açısından incelenmiştir. Ayrıca ölçek biri doktora eğitimine devam etmekte olan, uzmanlık derecesine sahip üç Türkçe Öğretmeni tarafından ayrı ayrı gözden geçirilmiştir. Alan uzmanlarının ve Türkçe Öğretmenlerinin görüşleri dikkate alınarak ölçeğin pilot uygulama formu hazırlanmıştır. Pilot uygulama formu 32 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Bu uygulamada öğrencilerce anlaşılmadığı belirtilen ifadeler uygun şekilde düzenlenmiştir. Ölçek deneme uygulaması için hazır hale getirilmiştir.

5. Deneme uygulaması için araştırmacının öncelikle uygulama yapacağı örneklemin uygunluğunu ve örneklem büyüklüğünün yeterli olup olmadığını (örneğin genel olarak faktör analizi için en az 250-300 katılımcı gerekir) göz önünde bulundurması gerekir (Heppner, Wampold & Kivlighan, 2008). Gorsuch (1990) ise örneklemin sayısının değişkenlerin sayısının (ölçekteki madde sayısı) en az beş katı olması gerektiğini ifade eder. Comrey & Lee (1972) faktör analizinde örneklem sayısı belirlerken bir derecelendirmiş ölçek sunmuştur. Buna göre örneklemdaki birey sayısı 100= zayıf, 200= orta, 300= iyi, 500= çok iyi ve 1000= mükemmel olarak ifade edilmiştir. Evlilik Mesajları Ölçeğinin deneme formu 49 maddeden oluşmuştur. Ölçek, örneklem uygunluğunun sağlanması için 621 üniversite öğrencisine uygulanmıştır. Öğrencilere ulaşmada elverişli/uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin açımlayıcı faktör analizi (AFA). 6. Deneme uygulamasından elde edilecek verilere göre ölçek istatistiklerinin hesaplanması ve ölçeğe son şeklinin verilmesi (DeVellis, 2003) aşamasında deneme uygulamasından elde edilen veriler SPSS.23 programına girilmiştir. Programa girilirken ölçeğin olumsuz içerikli maddeleri ters puanlanarak işlem yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliği Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Deneme uygulamasına katılan 621 öğrencinin 13'ünün formu eksik ve/veya birden fazla işaretleme nedeniyle işleme alınmamıştır. Geriye kalan 608 öğrencinin verisi açımlayıcı faktör analizi ile değerlendirilmiştir.

Açımlayıcı faktör analizini uygulamadan önce ölçeğin her bir maddesinin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmıştır. Çarpıklık değerinin -1,005 ile 0,216 aralığında; basıklık değerinin ise -1,404 ile -0.167 aralığında değiştiği görülmüştür. George ve Mallery (2010) çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 aralığında ise verilerin normal dağılıma sahip olduğunun kabul edilebileceğini belirtmiştir. Bu kapsamda ölçeğin verilerinin normal dağılıma sahip olduğuna karar verilerek AFA'ya geçilmiştir.

Herhangi bir veri grubuna AFA uygulanabilmesi için veri grubunun faktör analizine uygunluğu ve örneklemin yeterli olması gerekmektedir. AFA uygulanırken iki testin sonuçlarına bakılır. Bu testler, Bartlett Küresellik Testi (Bartlett Test of Sphericity) ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testidir (Karaman, 2015). Bartlett Küresellik Testi, söz konusu test verilerinin çoklu normal dağılımdan gelmiş olmasını gerektirir. Bu test sonucunda katsayı düşük çıkarsa sıfır hipotezi;

yüksek çıkarsa alternatif hipotez kabul edilir. Sıfır hipotezi ret edilmez ise faktör analizine devam edilmez (Akgül & Çevik, 2003; Karagöz, 2016). Veri grubunun faktör analizine uygunluğunu değerlendirirken yapılması gereken bir diğer test, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testidir. Bu test daha çok örneklemin yeterli olup-olmadığı hakkında bilgi verir (Karaman, 2015). KMO değeri, .50'den küçük ise kabul edilemez, .50- .60 arası kötü, .60- .70 arası zayıf/ vasat, .70- .80 arası orta, .80- .90 arası iyi, .90'ın üzerinde ise mükemmeldir (Kaiser, 1974). EMÖ'nün deneme uygulamasından elde edilen 608 veriye Bartlett Küresellik Testi ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi uygulandığında aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Tablo 3

EMÖ Bartlett Küresellik Testi ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi Sonuçları

KMO ve Bartlett Testi		
Kaiser-Meyer-Olkin Testi	Örneklem Yeterliliğinin Ölçümü	.960
Bartlett'in Küresellik Testi	Yaklaşık Ki-Kare	22128.55
	sd	1176
	p	.000

Faktör analizinde değişkenler arasında yüksek korelasyon ilişkisi aranır. Tablo 3'te görüldüğü gibi p (sig) $.000 < .05$ olduğundan Bartlett Küresellik Testinin sonucu anlamlıdır. Buna bağlı olarak, değişkenler arasında yüksek korelasyonun olduğu ve verilerin çoklu dağılımdan geldiği söylenebilir. KMO katsayısı .960 olduğundan sonuç mükemmel olup; örneklem büyüklüğünün yeterli (Karaman, 2015) olduğu belirtilebilir. Bu test sonuçlarına dayanarak faktör analizi gerçekleştirilmiştir.

Faktör analizinde başlangıçta kuramsal olarak değişken (ölçekteki madde) sayısı kadar faktör vardır (Büyüköztürk, 2010). Bu aşamada hedef, değişkenler arasındaki ilişkileri en yüksek derecede temsil eden az sayıda faktörü ortaya çıkarmaktır. Kaç faktör ortaya çıkacağı ile ilgili farklı kriterler söz konusudur (Karagöz, 2016; Özdamar, 2002; Tavşancıl, 2002). Bu kriterlerden ilki, öz-değeri 1 ve 1'den büyük olan faktörlerin dikkate alınması yöntemidir (Özdamar, 2002). Öz-değeri 1'den büyük olan faktörleri belirlemek için gerçekleştirilen faktör analizi sonucunda ortaya çıkan Açıklanan Toplam Varyans (Total Variance Explained) tablosu incelenir. Evlilik

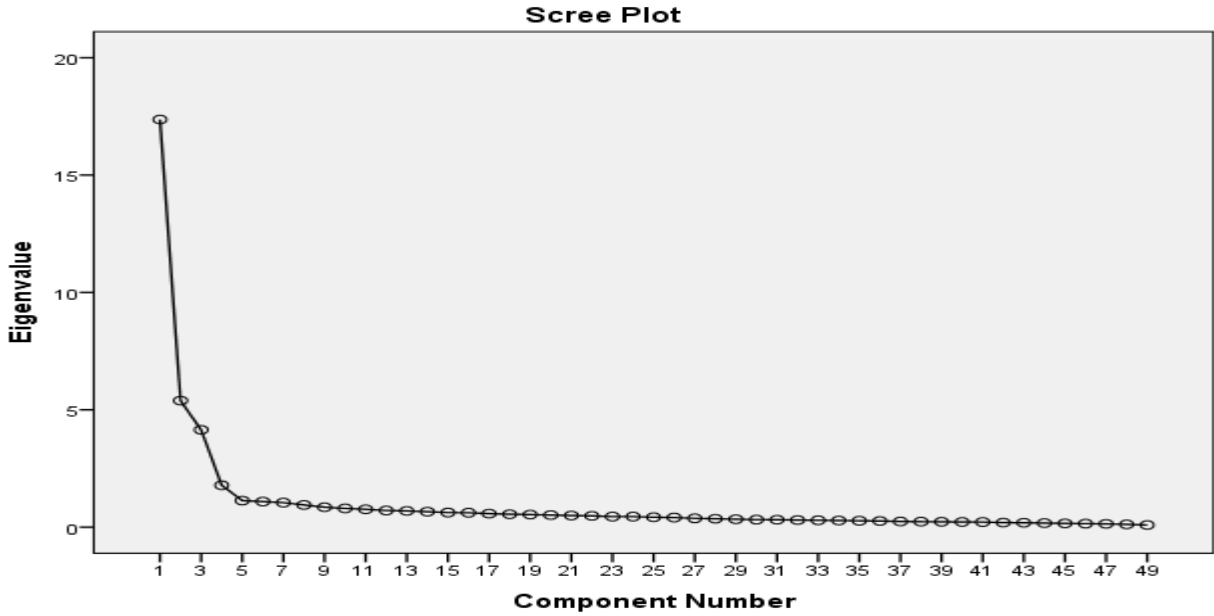
Mesajları Ölçeği deneme uygulamasından elde edilen verilere yapılan ilk analizin Açıklanan Toplam Varyans tablosu aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4

EMÖ İlk Analiz Açıklanan Toplam Varyans Değerleri

Bileşen	İlk Özdeğerler			Çıkarılan Boyutlar			Döndürme İşleminde Sonra		
	Özdeğer	Açıklanan varyans Yüzdesi	Toplam Açıklanan Varyans Değeri	Özdeğer	Açıklanan varyans Yüzdesi	Toplam Açıklanan Varyans Değeri	Özdeğer	Açıklanan varyans Yüzdesi	Toplam Açıklanan Varyans Değeri
1	17.367	35.443	35.443	17.367	35.443	35.443	14.272	29.127	29.127
2	5.391	11.001	46.445	5.391	11.001	46.445	5.189	10.590	39.717
3	4.147	8.463	54.907	4.147	8.463	54.907	3.815	7.787	47.503
4	1.783	3.640	58.547	1.783	3.640	58.547	3.382	6.903	54.406
5	1.132	2.310	60.857	1.132	2.310	60.857	2.246	4.584	58.991
6	1.091	2.227	63.084	1.091	2.227	63.084	1.727	3.524	62.515
7	1.045	2.133	65.218	1.045	2.133	65.218	1.324	2.703	65.218

Tablo 4'te görüldüğü gibi ilk özdeğerler (Initial Eigenvalues), değeri 1'in üzerinde olan yedi faktör bulunmakta ve bu faktörler toplam varyansın yüzde 65.218'ini açıklamaktadır. EMÖ deneme uygulamasından elde edilen verilere uygulanan analizlerden ortaya çıkan Yamaç Eğim Grafiği (Scree Plot) Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. EMÖ (İlk Analiz) Yamaç Eğim Grafiği (Scree Plot).

Özdeğerler yamaç eğim grafiği ile incelenir. Düşey çizginin yataylaştığı yere kadar olan faktörler çözüme dahil edilir (Karagöz, 2016). EMÖ deneme uygulamasının yamaç eğim grafiği incelendiğinde yedi faktörden sonra çizginin yataylaştığı görülür.

Evlilik Mesajları Ölçeği maddelerinin faktörlere dağılımını belirlemek amacıyla faktör rotasyonu gerçekleştirilmiştir. Faktör rotasyonunda amaç yorumlanabilir ve isimlendirilebilir faktörler oluşturmaktır. Bu amaçla Orthogonal rotasyon yöntemleri içinde bulunan “Varimaks” yöntemi uygulanmıştır. Varimaks yönteminde basit yapıya ve anlamlı faktörlere ulaşmada faktör yükleri matrisinin sütunlarına öncelik verilir (Karagöz, 2016). Analizde amaç varyansı en yüksek çıkarmaktır. Varimaks yöntemi varyansı en yüksek yapan döndürme yöntemidir (Karaman, 2015).

Tabachnick & Fidell (2013) faktör belirleme yöntemlerinin döndürme işlemi uygulanarak yorumlanması gerektiğini belirtir. Çıkarılan faktör sayısına karar verebilmek için her bir yöntemde döndürülmüş faktör matrisine bakılması gerekir. Faktör sayısı belirlenirken, bazı kurallara uyulur. Bir maddenin faktör yükünün en az (minimum) .30 olması gerekir. Ayrıca bir madde birden fazla faktörde faktör yükü verdiğinde iki faktör arasındaki fark en az .1 olmalıdır (Stevens, 2002). Tabachnick & Fidell’e (2013) göre bir maddenin faktör yük değerinin en az .32 olması gerekir. Bir faktör yükü negatif işaretli de olabilir. Negatif işaretli bir faktör yükü, faktörün söz konusu değişkenle olan ters ilişkisini belirtir (Kline, 1994). Ayrıca kararlı olan faktörler en az üç değişken (3 madde) içermelidir (MacCallum, Widaman, Zhang & Hong 1999). EMÖ, açıklayıcı faktör analizinde bir maddenin faktör yükü .40 olarak belirlenmiştir.

İlk faktör analizinde ortaya çıkan “Döndürülmüş Bileşen Matriksleri” incelendiğinde ölçeğin yedi faktörlü bir yapıda olduğu ve 7. faktör sütununda sadece iki madde olduğu görülmüştür. Yukarıda da belirtildiği gibi kararlı faktörlerin en az üç değişken diğer bir ifade ile madde içermesi gerektiği için 7. Faktördeki madde 9 ve 23 ile birden fazla faktörde yer alan ve faktörler arasındaki yük farkı .1’in altında olan 11, 31, 6, 24. maddeler çıkarılmıştır. Ayrıca madde 11 ve 31 çıkarıldığında 6. faktörde, 7. madde tek madde olarak kaldığından ve tek madde faktör oluşturamayacağından, 7. madde de çıkarılarak 2. AFA gerçekleştirilmiştir. İkinci analizin “Döndürülmüş Bileşen Matriksleri” incelendiğinde maddelerin beş faktörde toplandığı görülmüştür. Madde 21, 24 ve 23’ün birden fazla faktörde yük değeri bulunduğu ve faktörler arasındaki yük değeri farkının .1’in altında olduğu görülmüş ve bu maddeler çıkarılarak 3. AFA

gerçekleştirilmiştir. Üçüncü analiz için “Döndürülmüş Bileşen Matrisleri” incelendiğinde, maddelerin beş faktörde toplandığı ve beşinci faktörde sadece iki madde (20 ve 27) olduğu görülmüştür. Madde 39 ve 4’ün iki ayrı faktörde yük değeri olmasına rağmen faktörler arasındaki yük değeri farkı .1’in üzerinde olduğu için bu maddeler çıkarılmamış ancak madde 20 ve 27 çıkarılarak 4. AFA gerçekleştirilmiştir.

Dördüncü analiz için “Döndürülmüş Bileşen Matrisleri” incelendiğinde maddelerin dört faktörde toplandığı görülmüştür. Madde 16, 39, 15 ve 4’ün iki ayrı faktörde yük değeri olmasına rağmen faktörler arasındaki yük değeri farkı 0.1’in üzerinde olduğu için bu maddeler çıkarılmamıştır. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda Evlilik Mesajları Ölçeği’nin dört faktörden oluştuğu ve birinci faktörde 21 madde, ikinci faktörde 8 madde, üçüncü faktörde 4, dördüncü faktörde 5 madde olmak üzere toplamda 38 madde olduğu görülmüştür. Ölçeğin açımlayıcı faktör analizi sonuçlarını değerlendirmek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi yapılmasına karar verilerek, 38 maddelik form 336 üniversite uygulanmıştır. Uygulama sonucunda eksik ve birden fazla işaretlemeler nedeniyle 12 öğrencinin formu değerlendirmeye alınmamıştır. Geriye kalan 324 öğrencinin verisi ile doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir.

Doğrulayıcı faktör analizini uygulamadan önce ölçeğin her bir maddesinin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmıştır. Çarpıklık değerinin -1,051 ile 0,256 aralığında; basıklık değerinin ise -1,226 ile 954 aralığında değiştiği görülmüştür. Yukarıda da belirtildiği gibi çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 aralığında (George & Mallery, 2010) olduğu için 38 maddelik formun verilerinin normal dağılıma sahip olduğuna karar verilerek DFA’ya geçilmiştir.

Evlilik Mesajları Ölçeği’nin doğrulayıcı faktör analizi (DFA). Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), ölçme modellerinin geliştirilmesinde sık kullanılan ve önemli kolaylıklar sağlayan bir analiz yöntemidir. Bu yöntem, önceden oluşturulan bir model aracılığıyla gözlenen değişkenlerden yola çıkarak gizil değişken (faktör) oluşturmaya yönelik bir işlemdir (Myers, 2000). Genellikle ölçek geliştirme ve geçerlilik analizlerinde kullanılmakta veya önceden belirlenmiş bir yapının doğrulanmasını amaçlamaktadır. Çok sayıda gözlenen veya ölçülen değişken tarafından temsil edilen gizil yapıları içeren, çok değişkenli istatistiksel analizleri tanımlamak amacıyla doğrulayıcı faktör analizi kullanılır. Doğrulayıcı faktör analizi, açımlayıcı

faktör analizi ile ortaya çıkarılan faktörlerin, hipotez ile belirlenen faktör yapılarına uygunluğunu test etmek üzere yararlanılan analiz yöntemidir (Karagöz, 2016).

Açımlayıcı faktör analizi, hangi değişken gruplarının hangi faktör ile yüksek düzeyde ilişkili olduğunu sınamak amacıyla kullanılırken; ortaya çıkarılan k sayıda faktöre katkıda bulunan değişken gruplarının bu faktörler ile yeterince temsil edilip edilmediğinin belirlenmesi için doğrulayıcı faktör analizi kullanılır (Aytaç & Öngen, 2010). Doğrulayıcı faktör analizinde, araştırmacılar ölçüm hataları arasındaki korelasyonu belirlerken, faktörlerin birbirleriyle korelasyonlarının eşit olması beklenir (Aytaç & Öngen, 2010; Günden & Miran, 2008). Model araştırmacı tarafından tamamen teorik olarak belirlenip doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiş model olabileceği gibi, açımlayıcı faktör analizi sonucunda elde edilmiş bir model de olabilir (Schmitt, 2011). Yukarıda da belirtildiği gibi Evlilik Mesajları Ölçeği'nin açımlayıcı faktör analizi sonucuna göre oluşan dört faktörlü yapısının uygunluğunun test edilmesi amacıyla "SPSS AMOS 23" kullanılarak doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir.

Doğrulayıcı faktör analizinde model uyumunun test edilmesi için çeşitli istatistikler bulunur. En çok kullanılan istatistikler Ki-kare istatistiği, GFI, CFI ve RMSEA sayılabilir (Aytaç ve Öngen, 2010; Karagöz, 2016). Ki-kare istatistiği (Chi-Square Goodness), $\chi^2/df < 2$ ise mükemmel uyumu ve $\chi^2/df < 3$ ise kabul edilebilir bir uyumu gösterir (Kelloway, 1998). Bryne (2001) örneklem büyüklüğü 250'nin üzerinde ($N > 250$) olduğunda Ki-kare istatistiği (Chi-Square Goodness) $\chi^2/df < 5$, İyilik Uyum İndeksi (Goodness of Fit Index) $GFI > .90$; Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (Comparative Fit Index) $CFI > .92$; Normal Uyum İndeksi (Normal Fit Index) $NFI > .90$ ve Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü'nün (Root Mean Square Error of Approximation) $RMSEA < .070$ olması gerektiğini belirtir. Raykov ve Marcoulides (2006) Düzeltilmiş Uyum İyiliği İndeksi (Adjusted Goodness of Fit Index) $AGFI > .85$ olduğunda modelin uygunluğunun kabul edilebilir olduğunu ifade etmiştir.

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin açımlayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan 38 maddeli ve dört faktörlü yapısı doğrulayıcı faktör analizi uygulanarak elde edilen kovaryans matrisleri incelenmiştir. İlk modelin uyum indeksleri; $\chi^2 (df = 527, N = 324) = 2256.549, p < .000; \chi^2/df = 3.424; \phi = .804; NNFI = .745$ ve $RMSEA = .087$ şeklinde ortaya çıkmıştır. Yukarıda sunulan bilgiler ışığında ölçeğin 38 maddelik formunun kabul edilebilir uyum düzeyinde olmadığı söylenebilir. Karagöz'e (2016) göre bu durumda doğrulayıcı faktör analizinde elde edilen

standardize edilmiş regresyon katsayıları incelenir. Önemli olmayan faktör yükleri analizden çıkarılır. Çıkarılan her maddeden sonra analiz tekrarlanır. Model uyum değerleri ve maddelerin faktör yükleri incelenerek en doğru sonuca ulaşılır. Ayrıca bir faktörün (gizli değişkenin) en az üç maddeden oluşması gerektiğine dikkat edilir. Evlilik Mesajları Ölçeği'nin standardize edilmiş regresyon katsayıları incelenerek 39. maddenin önemli olmayan faktör yük değerine sahip olduğu görülmüş ve bu madde modelden çıkarılarak analiz tekrarlanmıştır. Ancak elde edilen uyum değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olmadığı görülmüştür. Ardından sırayla faktör yük değeri önemli olmayan maddeler çıkarılarak analiz sürdürülmüştür. Dördüncü faktörde 2 madde kaldığı için ve iki maddenin bir faktör oluşturmayacağı (MacCallum, Widaman, Zhang & Hong 1999) bilgisinden yola çıkarak bu maddeler de çıkarılmıştır. Buna bağlı olarak ölçeğin modeli 20 maddeli ve üç faktörlü bir yapıya dönüşmüştür.

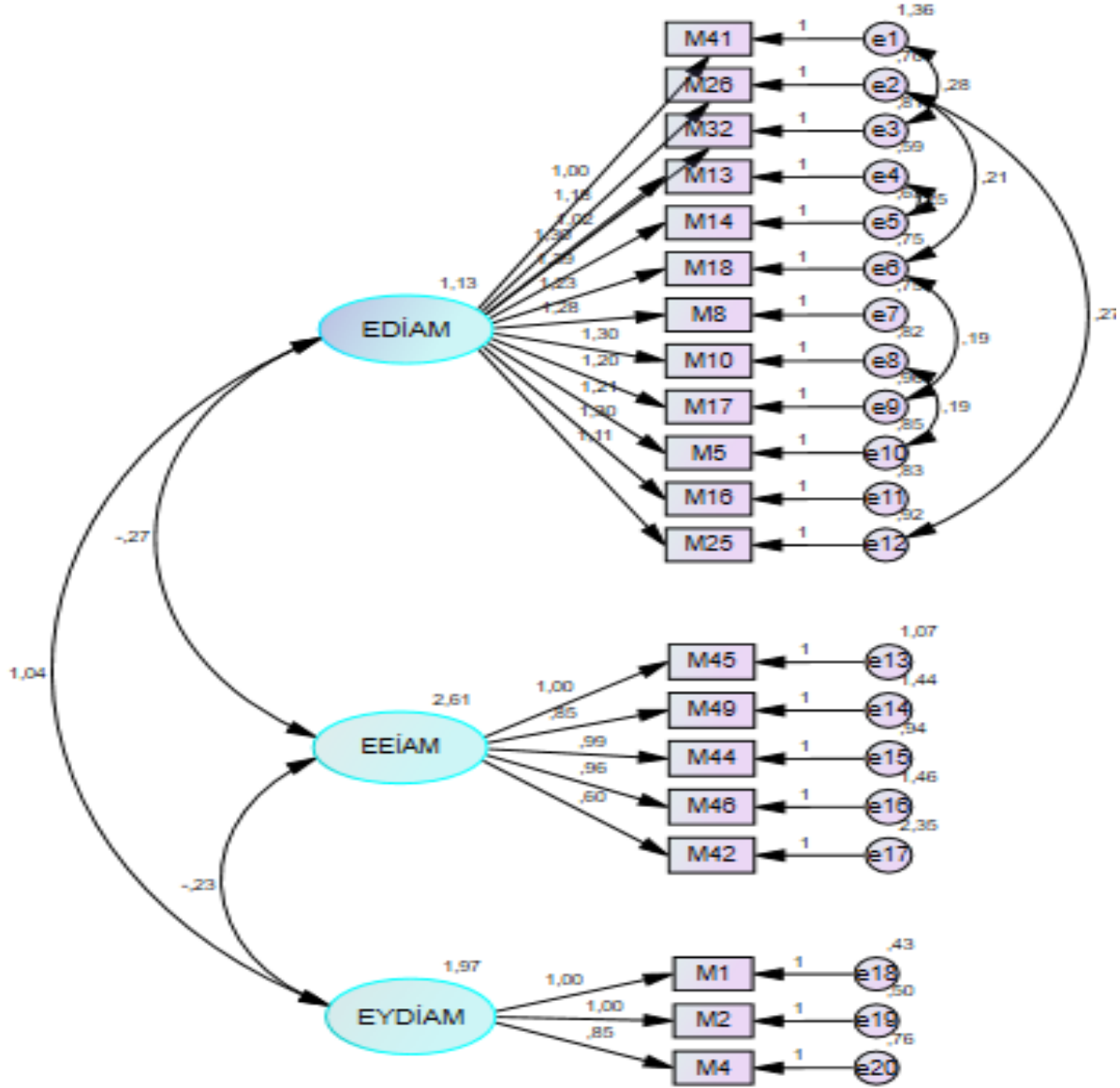
Karagöz'e (2016) göre doğrulayıcı faktör analizinde modifikasyon indeksleri incelenerek gerekli düzeltmeler yapılabilir. Modifikasyon indekslerinin işaret ettiği düzeltmeler yapıldığında model daha iyi uyum sağlar. Düzeltmelerin kuramsal yapıya uygun olması gerekir. EMÖ'nün modifikasyon indeksleri kontrol edilerek bazı değişimler gerçekleştirilmiştir. Birinci faktörde altı madde arasında karşılıklı olarak hata kovaryansları ilişkilendirilmiştir. Düzenlenmiş modelin uyumluluk indeksleri yeniden test edilmiş ve test sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5

EMÖ Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

χ^2	p	χ^2/sd	GFI	AGFI	CFI	NFI	RMSEA
364.378	.000	2.263	.900	.870	.962	.934	.063

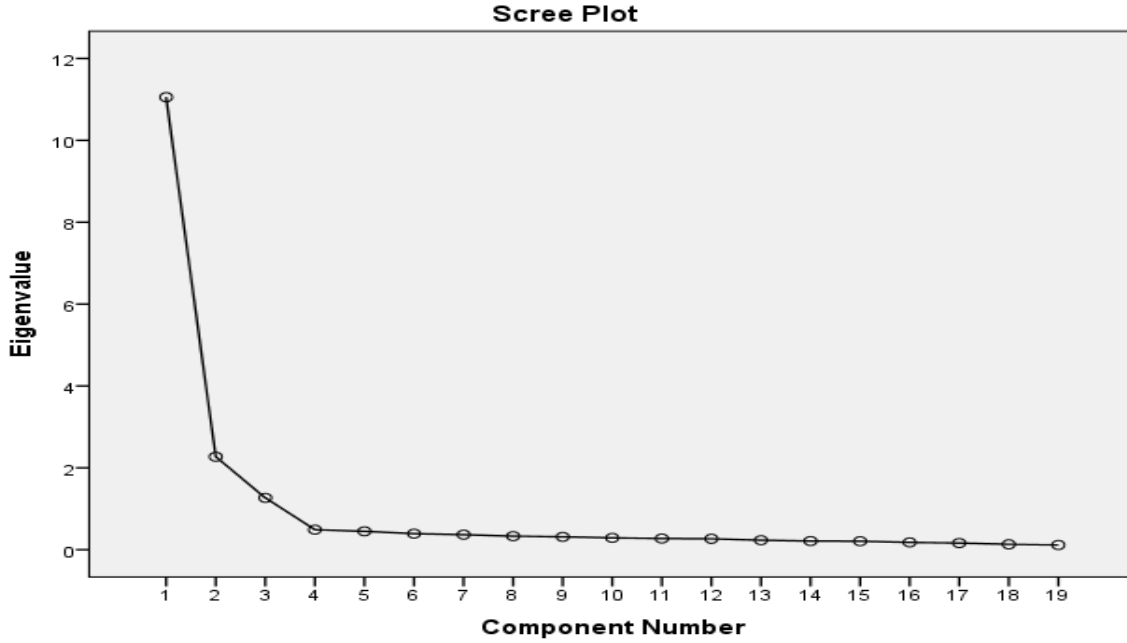
Tablo 5'te sunulan değerler incelendiğinde EMÖ'nün 20 maddeli ve üç faktörlü bir modelde kabul edilebilir uyum düzeyine sahip olduğunu göstermektedir. EMÖ'nün ilk faktörü "Evliliğin Değerlendirilmesine İlişkin Alınan Mesajlar" (EDİAM); ikinci faktörü "Evliliğin Etkisine İlişkin Alınan Mesajlar" (EEİAM) ve üçüncü faktörü ise "Evliliğin Yaşatabileceği Duygulara İlişkin Alınan Mesajlar" (EYDİAM) şeklinde isimlendirilmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan yapı, Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. EMÖ Doğrulayıcı Faktör Analizi Modeli.

Şekil 2’de görülen EMÖ’nün doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ortaya çıkan 20 maddeli ve üç faktörlü yapısı açımlayıcı faktör analizi ile yeniden incelenmiştir. Açımlayıcı faktör analizinde Bartlett Küresellik Testi sonucu anlamlı olup; KMO katsayısı da .958 çıkmıştır. Öz-değeri 1’den büyük olan faktörleri belirlemek için gerçekleştirilen faktör analizi sonucu incelendiğinde özdeğeri 1’in üzerinde olan üç faktör bulunduğu ve bu üç faktörün toplam varyansın yüzde

75.460'ını açıkladığı görülmüştür. Evlilik Mesajları Ölçeği'nin yamaç eğim grafiği (Scree Plot) aşağıda Şekil 3'te gösterilmiştir.

Şekil 3. EMÖ (son analiz) yamaç eğim grafiği (Scree Plot).

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin yamaç eğim grafiğinde üçüncü faktörden sonra çizginin yataylaştığı görülür. Büyüköztürk'e (2010) göre özdeğerlere göre çizilen yamaç eğim grafiğinde birinci faktörden sonra yüksek ivmeli bir düşüş gözlenmekte ise bu durum ölçeğin genel bir faktöre sahip olabileceğini göstermektedir. Buna göre Evlilik Mesajları Ölçeği'nin üç faktörlü ve genel bir faktöre sahip bir ölçek olduğu ifade edilebilir. Evlilik Mesajları Ölçeği'nin Döndürülmüş Bileşen Matrisleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6

EMÖ Döndürülmüş Bileşen Matrisleri (Son Analiz)

	Bileşenler		
	1	2	3
M18	.878		
M26	.872		
M14	.868		
M13	.848		
M8	.837		
M32	.829		
M17	.823		
M41	.815		
M5	.814		
M10	.802		
M25	.795		
M16	.751		
M46		.817	
M44		.789	
M45		.781	
M42		.766	
M49		.765	
M2			.846
M1			.842
M4			.774

Tablo 6 incelendiğinde EMÖ'nün "Döndürülmüş Bileşen Matrislerine" göre üç alt ölçeğin bulunduğu görülür. Birinci alt ölçek on iki, ikinci alt ölçek beş ve üçüncü alt ölçek ise üç maddeden oluşmaktadır.

Semantik Farklılıklar Ölçeğinde üç değişkenlik kaynağıyla ilgili genel bir faktör yapısı doğrulanır. Her durumda, aynı üç faktör, gerçekleştirilen analizlerin çoğunda olduğu gibi baskındır. Kabaca aynı büyüklükte sırayla ortaya çıkmıştır. Üç faktör içerik açısından Değerlendirme (Evaluation), Etki (Potency) ve Aktivite (Activity) olarak sınıflandırılır (Osgood, Suci & Tannenbaum, 1957). Değerlendirme, insan yargısında yaygın olan değerlendirici faktör olarak tanımlanır. Değerlendirme, ilk olarak ortaya çıkar. Değerlendirmenin elde edilebilen ortak varyansın yaklaşık dörtte üçünü oluşturduğu hesaplanır. İkinci bir faktör olarak ortaya çıkan ve varyansın yaklaşık yarısından daha çoğunu oluşturan Etki; güç, büyüklük ve ağırlıkla ilgilidir. Üçüncü faktör olan Aktivite'nin, fiziksel keskinlik veya sertlik ile ilişkisi olduğu ortaya çıkmıştır. Aktivite, genel olarak Etkiden biraz daha az varyansı açıklar. Faktörler arasındaki göreceli önem

ve ilişki değerlendirilmekte olan terimlerle değiştirilebilir (Salcuni, Di Riso, Mazzeschi & Lis, 2007).

Sonuç olarak Evlilik Mesajları Ölçeği üç faktörden (alt ölçekten) ve toplam 20 maddeden oluşan bir araçtır. İlk faktör “Evliliğin Değerlendirilmesine İlişkin Alınan Mesajlar” (EDİAM) on iki maddedir ve ortak varyansın (75.460) yaklaşık dörtte üçünü (55.423) oluşturmuştur. İkinci faktör “Evliliğin Etkisine İlişkin Alınan Mesajlar” (EEİAM) beş maddedir. Ortak varyansın birinci faktörün açıkladığı oranın dışında kalanının yarısından fazlasını (13.636) açıklamıştır. Üçüncü faktör olan “Evliliğin Yaşatabileceği Duygulara İlişkin Alınan Mesajlar” (EYDİAM) üç maddedir. Bu faktör ortak varyansın ikinci faktörden biraz daha azını (6.401) oluşturmuştur. Evlilik Mesajları Ölçeğinin faktör yapısı açısından Semantik Farklılıklar Ölçekleri ile uyduğu söylenebilir.

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin güvenilirliği. EMÖ'nün güvenilirliği iç tutarlılık ve test tekrar test yöntemleri ile incelenmiştir. İç tutarlılık yöntemi için Cronbach Alfa Katsayısı ve test tekrar test yöntemi için ise Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Sonuçlara ilişkin tablo aşağıda sunulmuştur.

Tablo 7

EMÖ ve Alt Ölçeklerine İlişkin İç Tutarlılık ve Test Tekrar Test Güvenilirlik Katsayıları

Ölçek/ Alt Ölçek	Madde Sayısı	Cronbach Alfa	Pearson Momentler Çarpımı
EMÖ	20	.954	.916
Evliliğin Değerlendirilmesine İlişkin Alınan Mesajlar	12	.971	.900
Evliliğin Etkisine İlişkin Alınan Mesajlar	5	.869	.754
Evliliğin Yaşatabileceği Duygulara İlişkin Alınan Mesajlar	3	.904	.875

Tablo 7 incelendiğinde Evlilik Mesajları Ölçeği'nin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısının .954 olduğu görülür. Karagöz'e (2016) göre ölçeğin Cronbach Alfa katsayısı .80'in üzerinde ise ölçek, iç tutarlılığı olan, yüksek derecede güvenilir bir ölçektir. Buna istinaden Evlilik Mesajları Ölçeği'nin yüksek derecede güvenilir bir ölçek olduğu söylenebilir. Evlilik Mesajları Ölçeği'nin alt ölçeklerinin güvenilirlikleri incelendiğinde; Evliliğin Değerlendirilmesine İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği'nin Cronbach Alfa katsayısının .971; Evliliğin Etkisine İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği'nin Cronbach Alfa katsayısının .869 ve Evliliğin Yaşatabileceği Duygulara

İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği'nin Cronbach Alfa katsayısının .904 olduğu görülmüştür. Buna bağlı olarak Evlilik Mesajları Ölçeği alt ölçeklerinin Cronbach Alfa güvenilirlik düzeylerinin yüksek derecede olduğu ifade edilebilir.

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin güvenilirliği test tekrar test yöntemi ile de incelenmiştir. Üniversitenin ikinci sınıfından 29, üçüncü sınıfından 18 ve dördüncü sınıfından 40 olmak üzere toplam 87 (59 kadın ve 28 erkek) öğrenciye iki hafta ara ile uygulanan EMÖ'nün test tekrar test güvenilirliği Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmıştır. Buna göre Evliliğin Değerlendirilmesine İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği için .900, Evliliğin Etkisine İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği için .754 ve Evliliğin Yaşatabileceği Duygulara İlişkin Alınan Mesajlar Alt Ölçeği için ise .875 katsayıları elde edilmiştir. Analiz sonuçlarının tamamı $p < .001$ düzeyinde anlamlıdır. Buna bağlı olarak Evlilik Mesajları Ölçeği ve alt ölçeklerinin test tekrar test güvenilirlik düzeylerinin yüksek derecede olduğu ifade edilebilir.

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin puanlanması ve yorumlanması. EMÖ'nün puanlamasında her madde için 1-7 arasında değişen işaretleme seçeneği dikkate alınır. Ölçekte yer alan maddelere verilen yanıtın olumluluğu 1'den 7'ye doğru gidildikçe artar. Uygulamalarda bu durumun, cevaplayıcılara ayrıntılı olarak açıklanması gerekir. EMÖ'nün iki maddesi (12. ve 15. madde) ters puanlanır. Ölçekten her bir mesaj kaynağı için en düşük 20; en yüksek 140 puan alınabilir. "Aile, Arkadaşlar, Kitle İletişim Araçları ve Diğer Kurumlar" şeklindeki dört kaynaktan elde edilen puanlar toplanarak alınan genel evlilik mesajları puanı da hesaplanabilir. Alınan Genel Evlilik Mesajları için en düşük 80 puan, en yüksek 560 puan elde edilebilir. Ölçekten yüksek puan alınması hem mesaj kaynakları temelinde hem de genel değerlendirmede bireyin evliliğe ilişkin olumlu mesajlar aldığına göstergesidir.

Tartışma

Evlilik Mesajları Ölçeği'nin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarına ilişkin ortaya çıkan bulgular; ölçeğin, üniversite öğrencilerinin "aile, arkadaşlar, kitle iletişim araçları ve diğer kurumlar" kaynaklarından aldığı evlilik mesajlarının olumluluk derecesini belirlemeye yönelik olarak kullanılabilirliğini göstermektedir. Ölçek, her bir mesaj kaynağı için ve/ veya genel olarak toplam puan üzerinden incelemeler yapmak üzere kullanılabilir. Ölçeğin geçerlilik çalışmaları kapsamında uygulanan açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, ölçeğin üç faktörlü yapıdan

oluşturduğunu göstermiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen RMSEA değeri .063 olarak bulunmuştur. Bu değer üç faktörlü yapının kabul edilebilir uyum gösterdiğini ifade etmektedir.

EMÖ'nün Cronbach Alfa Katsayısı .954 bulunurken; alt ölçeklerde bu değer .869 ile .971 arasında değişmektedir. Benzer şekilde ölçeğin test tekrar test kapsamında hesaplanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı değeri .916 iken; alt ölçeklerde bu değer .754 ile .900 arasındadır. Bu değerler ölçeğin yüksek düzeyde güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Bu çalışma kapsamında evlilik mesajlarının aile, arkadaşlar, kitle iletişim araçları ve diğer kurumlar gibi kaynakları olduğu bulunmuştur. Yeni çalışmalarla evlilik mesajlarının başka kaynakları tespit edilebilir. Bu çalışmada “diğer kurumlar” olarak sınıflanan kaynağın bileşenleri devlet yönetimi, iş dünyası ve dinin ayrı kaynaklar olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda nitel ve nicel araştırmalar gerçekleştirilebilir. Ayrıca EMÖ, daha önce evlenmemiş üniversite öğrencilerine yönelik bir ölçme olarak geliştirilmiştir. Ölçek, evli bireylere uyarlanarak araştırmalarda kullanılabilir.

Evlilik Mesajları Ölçeği (EMÖ), Türk Kültürüne özgü olarak geliştirilmiştir. EMÖ başta psikolojik danışmanlar, psikiyatristler, psikologlar ile evlilik ve aile psikolojik danışmanlığı alanında araştırma yapacak tüm profesyoneller tarafından kullanılabilir. EMÖ, özellikle genç yetişkin bireylerin evliliğe ilişkin tutumlarının, beklentilerinin ve yeterliliklerinin incelendiği araştırmalarda önemli bilgiler sağlayabilir. Evlilik sürecinde olan bireylerle gerçekleştirilecek psikolojik danışma sürecinde, EMÖ uygulanarak çalışmalar planlanabilir. EMÖ, kurulacak evliliğin sağlığı ve bu evliliği kontrol edebilen mesaj kaynakları ile mesaj içeriklerinin ortaya çıkarılmasında, psikolojik danışmanlar tarafından bir başvuru kaynağı olarak kullanılabilir.

Kaynaklar

- Akgül, A., & Çevik, O. (2003). *İstatistiksel analiz teknikleri*. Ankara: Emek Ofset.
- Aytaç, M., & Öngen, B. (2010). Doğrulayıcı faktör analizi ile yeni çevresel paradigma ölçeğinin yapı geçerliliğinin incelenmesi. *İstatistikçiler Dergisi*, 5, 14-22.
- Bailey, K. D. (1987). *Methods of social research*. New York: The Free Press, Maxwell MacMillen International.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.

- Baumgartner, T. A., Strong, C. H., & Hensley, L. D. (2002), "Measurement issues in research", in Dorwick, T., Malinee, V. & Seely, C. (Eds), *Conducting & Reading Research in Health & Human Performance*, McGraw-Hill, New York.
- Benson, M. J., Larson, J., Wilson, S., & Demo, D. H. (1993). Family of origin influences on late adolescent romantic relationships. *Journal of Marriage & The Family*, 55, 663-672.
- Bird, G., & Melville, K. (1994). *Families and intimate relationships*. London: McGraw-Hill Inc.
- Bradbury, N. B., Fincham, F. D., & Beach, S. R. (2002). Evlilik doyumunun doğası ve belirleyicileri üzerine araştırmalar: Son on yılın derlemesi. (Ş. Tutarel-Kışlak, Çev.). *Türk Psikoloji Bülteni*, 7 (24-25), 120-129.
- Bronfenbrenner, U. (1977). Toward an experimental ecology of human development. *American Psychologist*, 52, 513-531.
- Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: research perspectives. [Electronic version]. *Developmental Psychology*. 22 (6), 723-742.
- Bryne, B. M. (2001). *Structural equation modeling with AMOS*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Coleman, M., & Ganong, L. H. (1984). The effects of remarriage on children: A review of the empirical literature. *Family Relations*, 33(2), 389-406.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. Hillsdale, Lawrence Erlbaum Associates Publishers, New Jersey.
- Cook, J. R., & Kilmer, R. P. (2010). Defining the scope of systems of care: An ecological perspective. *Evaluation & Program Planning*, 13, 18-20.
- Creswell, J. W. (1994). *Research design: Qualitative and quantitative approaches*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma deseni*. (Y. Dede & S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, W. J., & Plano-Clark, L. V. (2015). *Karma yöntem araştırmaları: Tasarımı ve yürütülmesi* (Y. Dede & S. B. Demir, Çev. Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık.
- DeVellis, R. F. (2003). *Scale development: Theory and applications*. London: Sage.
- Doğan, Ş. (2016). Boşanma nedenlerine yönelik tutumlar: Boşanmayı artırıcı veya engelleyici faktörlere yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *İnsan & Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 991-1011.
- Emiroğlu, K. (2002). *Gündelik hayatımızın tarihi*. Ankara: Dost Yayınları.
- Espelage, D. L., & Swearer-Napolitano, S. M. (2003). Research on school bullying and victimization: What have we learned and where do we go from here? *School Psychology Review*, 12(3), 365-383.
- Gladding, S. T. (2011). *Aile terapisi tarihi, kuram ve uygulamaları* (İ. Yıldırım, & İ. Keklik, Çev. Ed.). Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yayınları.

- Gorsuch, R. L. (1990). Common factor-analysis versus component analysis- Some well and little known facts. *Multivariate Behavioral Research*, 25(1), 33-39.
- Greenberg, E. F., & Nay, W. R. (1982). The intergenerational transmission of marital instability reconsidered. *Journal of Marriage & Family*, 44(2), 335-347.
- Gülyüksel-Akdağ, F., & Cihangir-Çankaya, Z. (2015). Evli bireylerde psikolojik iyi oluşun yordanması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 646-662.
- Günden, C., & Miran, B. (2008). Yeni çevresel paradigma ölçeğiyle çiftçilerin çevre tutumunun belirlenmesi: İzmir ili Torbalı ilçesi örneği. *Ekoloji Dergisi*, 18 (69) 41-50.
- Heppner, P. P., Wampold, B. E., & Jr. Kivlighan, D. M. (2008). *Psikolojik danışmada araştırma yöntemleri*. (D. M. Siyez. Çev. Ed.) Ankara: Mentis Yayıncılık.
- Hünler, O. S., & Gençöz, T. (2003). Boyun eğici davranışlar ve evlilik doyumu ilişkisi: Algılanan evlilik problemleri çözümünün rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 18(51), 99-108.
- Jennings, A. M., Salts, C., & Smith, T. A. (1992). Attitudes toward marriage. *Journal of Divorce & Remarriage*, 17(1/2), 67-80.
- Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39, 31-36.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS 23 ve AMOS 23 uygulamalı istatistiksel analizler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Karaman, H. (2015). *Açımlayıcı faktör analizinde kullanılan faktör çıkartma yöntemlerinin karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Kelloway, E. K. (1998). *Using LISREL for structural equation modeling*, Thousand Oaks, CA: Sage Publishers.
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. London: Routledge.
- Larson, J. H., Benson, M. J., Wilson, S. M., & Medora, F. (1998) Family of origin influences on marital attitudes and readiness for marriage in late adolescents. *Journal of Family Issues*, 19(6), 750-768.
- Leech, N. L., & Onwuegbuzie, A. J. (2007). A typology of mixed methods research designs. *Quality & Quantity International Journal of Methodology*, 43(29), 265-275.
- Lillard, L.A., & Waite, L. J. (1995). "Til death do us part: Marital disruption and mortality." *American Journal of Sociology*, 100, 1131-1156
- MacCallum, R. C., Widaman, K. F., Zhang, S., & Hong, S. (1999). Sample size in factor analysis. *Psychological Methods*, 4(1), 84-99.
- Morse, J. M. (1994). Designing funded qualitative research. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Mutlu, M. (2004). *Üniversite gençliğinin evlilik ve aile kurumuna yaklaşımı: Fırat Üniversitesi uygulaması* (Yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Myers, W. H. (2000). A structural equation model of family factors associated with adolescent depression. *Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering*, 61, 1620.
- Onwuegbuzie, A. J., & Collins K. M. T. (2007). A typology of mixed methods sampling designs in social science research. *Where The World Learns Qualitative Report*, 12(2), 279-316.

- Osgood, C. E., Suci, G. J., & Tannenbaum, P. H. (1957). *The measurement of meaning*. Urbana: University of Illinois Press.
- Özdamar, K. (2002). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Özgülven, İ. E. (2001). *Ailede iletişim ve yaşam*. Ankara: PDREM Yayınları.
- Raykov, T., & Marcoulides, G. A. (2006). *A first course in structural equation modeling*. Mahlah, New Jersey, London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Salcuni, S., Di Riso, D., Mazzeschi, C., & Lis, A. (2007). Parents' representations of their children: An exploratory study using the Osgood Semantic Differential Scales. *Perceptual, & Motor Skills*, 105, 39-46.
- Saxton, L. (1982). *Marriage. The nature of marriage, the individual, marriage, and the family*. Wadsworth Publishing Company Belmont, California A Division of Wadsworth, Inc.
- Schmitt, T. A. (2011). Current methodological considerations in exploratory and confirmatory factor analysis. *Journal of Psychoeducational Assessment*, 29(4) 304-321.
- Shurts, W. M. (2004). *The relationships among marital messages received, marital attitudes, relationship self-efficacy, and wellness among never-married traditional-aged undergraduate students*. (Doctoral dissertation). University of North Carolina, Chapel Hill, North Carolina, USA.
- Shurts, W. M., & Myers, J. E. (2012). Relationships among young adults' marital messages received, marital attitudes, and relationship self-efficacy. *ADULTSPAN Journal*, 11(2), 97-111.
- Stevens, J. P. (2002). *Applied multivariate statistics for the social sciences*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Association, Inc.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. USA: Pearson Education Limited.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tissington, L. D. (2008). A Bronfenbrenner ecological perspective on the transition to teaching for alternative certification. *Journal of Instructional Psychology*, 34, 106-110.
- Uçar, E. (2018). *Psikolojik iyi oluş yordayıcısı olarak dindarlık, evlilik doyumu ve problem çözme*. (Yüksek lisans tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul.
- Ümme, D. (2017). Genel psikolojik sağlık ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide evlilik uyumunun aracı rolü. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 159-175.
- Van Den Berghe, E. (2000). The enduring, happy marriage: Findings and implications from research. D. C. Dollahite (Ed.), *Strengthening our families in*. (18-20). Salt Lake City: Deseret Book.
- Waite, L.J. (1995) "Does marriage matter?" *Demography*, 32, 483-507.
- Waite, L.J., & Gallagher, M. (2000). *The case for marriage: Why married people are happier, Healthier and Better Off Financially*. Doubleday.
- Woody, R. H., & Woody, J. D. (1973). *Sexual, marital and familial relations*. Illinois: Bannerstone House.

Extended Abstract

Marital is a universal institution that most people realize or plan to do. The role of environmental influences in an individual's marital cannot be denied. So much so that written or unwritten rules imposed by society appear as the shapers of marital. Another shaping of marital is the marital messages given by the environment to the individual. The individual receives the messages of marital from family, friends, mass media such as television, radio, newspaper, internet and other institutions such as government administration, religion and business world.

Family is the environment in which an individual is born and learns many social behaviors. The individual learns most of the information about marital in the family through verbal or behavioral messages received from his / her parents. The perspectives of the individual's friends on marital, whether they marry or not, are the messages of marital they receive from the friends for the individual regarding the content of the marital. Social media such as friends, the internet, newspapers, radio and television offer numerous messages about marital to the individual. On the other hand, the teachings of the religion that the individual believes, the legal arrangements made by the state administration to which he is a citizen, the attitudes and expressions of the state administrators towards marital, and the directives of the business world to individuals about marital are messages of marital for the individual. The individual will develop an outlook on marital with the effect of the messages he receives. This view will affect the readiness of the young adult for marital and the health of the future marital.

The message of marital refers to the positive and negative aspects of the marital relationship and the feedback received from the individual about the marital institution in general. The individual can observe and learn the benefits and losses of marital from spouses. The basis of these observations and learning is the marital messages received. In the first studies conducted on marital messages, it was seen that marital messages were examined with variables such as gender, age, and marital status of parents. These studies found that women received more positive marital messages than men, younger ones older and older than their divorced ones. When

examined in Turkey received no evidence of any type of research on marital messages. Accordingly, there is no measurement tool for measuring the marital messages received.

In this study, a scale instrument specific to Turkish Culture was developed and validity and reliability analyzes were conducted. Exploratory sequential design, one of the mixed research methods, was used to develop the scale. Qualitative findings are collected, analyzed and conducted according to the results obtained from the exploratory sequential design. Quantitative findings are collected and analyzed. Since this pattern was mostly used in scale development studies, this pattern was preferred in this study. In this context, individual interviews with eight students studying at a public university in Ankara; Two focus group interviews were conducted with groups of 13 and eight students. The interviews were recorded with voice recorder and the recorded interviews were transcribed and translated. The item pool of the scale was formed according to the content of the themes created from the interview records. The items in the item pool were prepared by three experts from the field of Psychological Counseling and Guidance; It was examined by three experts in the field of Turkish Language Teaching; In accordance with the opinions and suggestions of the experts, a trial form consisting of 49 items was formed. This form was applied to 32 university students and corrected in places that the students could not understand in terms of language. The validity of the Marital Messages Scale was examined by Exploratory and Confirmatory Factor Analysis methods. The Marital Messages Scale was administered to 608 university students, 276 males and 332 females, to perform the Exploratory Factor Analysis (EFA). As a result of the analysis, it was seen that the scale had a structure with four factors and 38 items. In order to perform the Confirmatory Factor Analysis (CFA), the Marital Messages Scale was administered to a different group of 324 university students. The results of the CFA revealed that the Marital Messages Scale had an acceptable level of compliance in a 20-item, three-factor model. Within the scope of the study, reliability of Marital Messages Scale was examined by internal consistency (Cronbach's Alpha) and test-retest methods. The results obtained from both methods showed that the reliability coefficients of the Marital Messages Scale and its subscales were high. The sources of marital messages were determined as “Family, Friends, Mass Media and Other Institutions. The results were discussed according to the findings.